

נר לשולחן שבת

פרשת הקת

גליין 795 תשפ"ב

מרת תקוה לוטה פלס
ב"ר שמואל ע"ה
גלב"ע ד' תמוז תשס"ג

אמנם, ודאי שאין צריך לדבר זה, ובעת הגאולה יזמן הקב"ה ותולד פרה אדומה בשעה הנצרכת לה, אבל הדבר נועד עבורנו להתבונן שכבר עכשיו מוכנה הגאולה! ("מזקנים אתבונן" בטחון ואמונה)

ערב שבת חוקת בארה"ב - ליל שבת חוקת בארץ ישראל

בליל שבת פרשת חוקת ז' בתמוז, שנת תשי"ג פנה לפתע כ"ק האדמו"ר רבי אהרן מבעלז אל משמשו בקודש, הרה"ח ר' ברל בק וביקש ממנו להביא סידור.

לאחר שהביא את הסידור, הורה לו הרבי לדפדף לתפילת "אברחמים", וביקש ממנו להקריא מתוכה את הנאמר שם אודות נקמת ה' בגויי הארץ על הרעות-הרציחות שעשו ליהודים. "זכרם אלוקים לטובה ... וינקום נקמת דם עבדיו השפוף" ובפרט את הפסוק "הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישוב לצריו". עשה ר' ברל כפי שנצטווה וחזר על הפסוקים האמורים. משסיים הורה לו רבי אהרן לחזור בשנית ובשלישית על פסוקים אלה, כדרכו בקודש.

ביום ראשון בבוקר קרא רבי אהרן למשמש ושאלו: "ס'איז דא עפעס נייעס? יש איזה חדשות?" השיבו שלא שמע מאומה.

הורה לו הרבי: "לך ונסה להתוודע". ניסה ר' ברל לברר מה ארע חדש בעולם, עד שהצליח לדלות ממאן דהו איזו ידיעה ונכנס חזרה למסור את הדברים, אך עדיין לא נחה דעתו של הרבי שקבע: "לא זה, תברר אם יש עוד חדשות".

הלך רבי ברל לחנות סמוכה. שם שמע כי אתמול הוציאו שלטונות ארה"ב להורג בכסא החשמלי את זוג "מרגלי האטום" יוליוס ואתל רוזנברג, באשמת ריגול לטובת ברית המועצות.

פרשה זו הסעירה את העולם. היה זה משפט ראווה מתקשר. הטענה היתה כי רק בגלל היותם יהודים קיבלו עונש כה חמור. במיוחד, כאשר הראיות עליהן נשענו היו קלושות, האווירה האנטישמית היא שהביאה לכך. מעולם לא ישבה בארה"ב אישה בכסא חשמלי, כאשר האישום נגדה לא היה רצח.

כשמסר המשמש ידיעה זו לרבי, הזדעזע הרבי עד מאד. או אז הבין על מה ולמה ביקש ממנו רבי אהרן לומר את פסוקי הנקמה בגויים בליל שבת קודש. ממכון שבתו בארץ הקודש הרגיש את הנעשה בקצה השני של העולם. שם הוצאו להורג אותו זוג לאחר מסע רווי שנאת יהודים. הדבר הכאיב לרבי עד דכדוכה של נפש, למרות שלא הכיר אותם מעולם, על אף שבני הזוג הללו היו קומוניסטים "אדוקים", רחוקים לגמרי מדרך התורה!

("אור הצפון" תמוז תשפ"א)

מעשה מופלא ארע השבוע: המשותף לחגב של שר התורה ולכבש בכללנו, כולל "חזון איש" לומדים עתה בזמן קיץ תשפ"ב מסכת חולין, את הסוגיות החמורות בהלכות טריפות (י"ד לה-לט). אברכים בעלי יוזמה התארגנו, קנו כבש, והזמינו מומחה גדול בהלכות אלו, הגאון ר' אמיתי בן דוד לאמירת שיעור למעשה. מאות אברכים יקרים השתתפו בשיעור זה שארך כחמש שעות. והנה דבר פלא קרה, דבר שקורה אחד לאלפים נמצא בכבש הזה! שאלות רבות נראו בו. כגון: תרתי לריעותא. תרי בועי דסמיכי. ורדא דבוקה לכיס שלה. שינוי מראה. אטום בריאה. הכבש בלע ענף שהתחיל להרכיב את סימפונות הריאה! ועוד... שאלות בהן דנו בארוכה, בריתחא דאורייתה מאות תלמידי חכמים מופלגים, וקיימו בהידור "שתהא יודע ומכיר ובקי בהן!" ("נר לשולחן שבת" - ע"כ בגולה ויש עוד פלאים בנסתר!)

פרשת חוקת - הזדמנות מעולה לשיח של אמונה וגאולה

אחת מן השאלות ששואלים את האדם בעת פטירתו בבית דין של מעלה היא "ציפית לישועה" (שבת לא). זהו דבר המסור ללב, שלא די לומר בפה שהוא מצפה לישועה, אלא צריך להיות מצפה לישועה בלב שלם ואמונה שלמה. ("פלא יועץ" עיי"ש)

מרחן הגאון אהרן לייב שטיינמן חי את הדברים, פעמים רבות דיבר על כך בשיעוריו. וצייר את הגאולה בפועל.

פעם אמר בשיעור, שכשיבנה בית המקדש יצטרכו הרבה כבשים להקריב, והרי בישראל אין הרבה כבשים, ומהיכן יהיו כבשים לבית המקדש?! וענה: "באוסטרליה יש הרבה כבשים, יעשו רכבת אוירית, ויטיסו את הכבשים לכאן!" מתוך תשובתו רואים כמה נתן דעתו שכבר חישב את הבאת הקרבנות למעשה. אחד השומעים סבר לחלוק, שאומרים שלכבשים באוסטרליה יש בעיה, היות ואין להם "אליה", ואיך יהיו כשרות להקרבה?!

חיך רבינו [ענין האליה ידוע ומפורסם והיה כבר מחושב אצלו ואחז שזה לא בעיה - ומה יגיד לאברך יקר זה, הרי לא זו הנקודה, אין ענין עכשיו להתווכח על כשרות הכבשים]. ואמר לו: "כשיבוא המשיח יבוא איתו אליהו הנביא, אליהו יתרץ קושיות ואיבעיות, הוא כבר יגיד לנו".

גם על פרה אדומה דיבר רבינו, סיפר שאמרו לו שבבלגיה יש מומחיות לעשות על ידי גנטיקה פרה בכל הצבעים, הם יכולים לגרום שתולד פרה אדומה ואפילו עדר של פרות אדומות... בדבר כשרות אותה פרה, אמר, מדוע שלא תהיה כשרה, התורה דורשת בנוסף רק שלא יהיה בה מום ושלא יעלה עליה עול.

"זאת התורה אדם כי ימות באהל"

בצעירותו התאכסן פעם הגאון רבי שלמה שמשון קרליץ אצל משפחתו בירושלים, שבביתם טרם הותקנה תאורה חשמלית. באשמורת השניה של הלילה ישב עדיין ר' שלמה ולמד לאורה הקלוש של עששית נפט.

המארח שחשש שמא תנזק ראייתו, ניסה לשדלו שיחדל. "ללמוד כך זה לא טוב לעינים".

אלא שלרבי שלמה היתה תשובה נגדה אי אפשר היה להתווכח: "ולא ללמוד זה כן טוב?! בלי לימוד זה עוד יותר לא טוב!" קבע בפסקנות.

(”זכרון שלמה”)

אמנם של הגאונים הצדיקים, ההפלאה ורבי שמעלקא מניקלשבורג, היתה אומרת שיש לה שני בנים: האחד, אינו מברך ברכת המזון... והשני, אינו קורא קריאת שמע במיטה...

ההפלאה לא היה אוכל סעודה, אלא אם היתה סעודת סיום מסכת. ורבי שמעלקא שקד על לימודו, לא ישן במיטתו ולא היה נותן לעצמו לישון. היתה דרכו לישון בישיבה אצל שולחניו והיה מניח נר, מודדו במכוון ומניחו בין אצבעותיו וכשהיתה השלהבת מגיעה לאצבעותיו היה מתעורר משנתו... (”עבודת בנימין”)

בחורף שנת תרנ”ד הצטנן הגאון ה”כוכב מיעקב” וחלה בדלקת ריאות. הרופאים הרגיעו שאין כאן סכנה וגם הוא הרגיש בטוב. אלא שבשוכבו במיטה יומיים לפני פטירתו בני הבית הרגישו ששפתיו מרחשות. בתו שאלה בדאגה, מה זה. והשיב לה: ”הרגעי, אין כאן שום דבר, רק חוזר אני על הש”ס”.

תשובה זו החרידה את בני הבית עוד יותר, מפני ששמעו ממנו כמה פעמים כי קודם ההסתלקות מן העולם צריך האדם לחזור על לימודו, לקיים המאמר ”אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו”.

(תולדות המחבר בפתחת שו”ת ”כוכב מיעקב” מבנו מרן הרב מטשיבין)

סיפר הרבי ה”פני מנחם”: ”בעת שישבנו ”שבעה” אני ואחי האדמו”רים, אחרי פטירת אבינו ה”אמרי אמת”, שלח הגאון רבי יעקב משה חרל”פ את בנו וחתנו עם הספר ”כלבו גרינוולד” על דיני אבלות, שם הופיע מאמר בשם ה”אמרי אמת”.

בו ביאר מדוע חכמים אסרו על האבלים ללמוד תורה בימי השבעה, משום שנאמר ”למתים חופשי” - שכל זמן שאדם חי הוא יכול לעשות רצון ה’ יתברך, כשנפטר, כבר אינו יכול לעשות יותר מצוות ומעשים טובים. לכן אסרו חכמים על קרובי הנפטר ללמוד, על מנת שישתתפו בצערו של הנפטר!

אחי, ה”בית ישראל” וה”לב שמחה” כשראו מאמר זה אמרו שזה חידוש אצלם”. (הגאון החסיד” - פרקי חיו של הגה”ח רבי שמאי גינזבורג)

הצדיק רבי אהרון ראטה, ה”שומר אמונים”, כשהיה נער לא יכל לקחת ספר בידו, וטעם טעם מרור בלימודו. כל עולמו היה חשון עליו מרוב נסיונות, תמיד נפלה עליו שינה וכבדות, עד שיום אחד - אחרי שהתפלל בבכי עצום, החליט ללמוד ויהי מה.

וזה לשונו בספרו:

”וברוב בכי נפל בליבי שאשוב לביתי ואקח לי ללמוד במסירות נפש ויעבור עלי מה. כשבאתי לביתי פתחתי ספר, ונפתח לפני הרא”ש של מקוואות, ואמרת, מוכרח אני ללמוד זה הלימוד ולגומרו אפילו בכל מיני מסירות נפש, וישבת ללמוד במסירות נפש גדול, וטעמתי ממש טעם מיתה בכל דיבור, ואמרת - יעבור עלי מה, אפילו תצא נפשי חס וחלילה, אגמור זה הלימוד.

ואחר שגמרת זה הלימוד במסירות נפש גדול, הטעים לי ה’ פתאום אור מתוק, וטעם גן עדן ממש, ונהפך לבבי לאיש אחר, ונכנס בי שוב חמידא דאורייתא, עד שאחר כך יכולתי ללמוד אפילו בבית מלא אנשים המדברים ולא בילבלו אותי!”

(”שומר אמונים” מאמר האמונה פרק ו’ ועיי”ש)

מסירות נפש לתורה כפשוטו!

סיפר מרן הרב שטיינמן, שכשרצה הב”ח להדפיס ספרו היו לו עיכובים רבים, שונים ומשונים, דחו אותו בלך ושוב וכל מיני עיכובים, ולא הצליח להביא את חיבורו ”בית חדש” לדפוס, עד שנודע לו שהמעכב הוא בעל ה”מגלה עמוקות”, שהיה אדם גדול מאד בנגלה ובנסתר.

תמה הב”ח על כך ופנה ל”מגלה עמוקות” בתביעה, מדוע הוא מפריע לו להוציא את חיבורו לאור?!

ענה לו ה”מגלה עמוקות”: ”יודע אני שאחרי שתדפיס את הספר שלך תעזוב את העולם, ואני לא רוצה שאתה תמות מהר, אני רוצה שתחיה עוד, ולכן אני מפריע לך”.

אמר לו הב”ח: ”מה איכפת לך?! אני נולדתי בשביל להוציא את הספר שלי! זה כל החיים שלי! ואם אחרי זה אמות - אז אמות!”

וכך היה, הב”ח הוציא לאור את ספרו, וכשגמר להדפיסו הוא נפטר!

(”מזקנים אתבונן” ח”ג)

”דא גזירת אורייתא - זאת חוקת התורה”.

שריפת התלמוד בפריז - ערב שבת קודש פרשת חוקת

”אש יצאה מחשבון...” (כ”א כ”ח)

ביום ששי ערב שבת קודש חוקת, ט’ בתמוז. עשרים וארבע עגלות עמוסות ספרי תלמוד, הלכות ואגדות נשרפו בכיור העירייה בפריז. בעקבות זאת החלו שריפות ספרים בערי צרפת. הישיבות בצרפת שנשארו ללא ספרים, נסגרו בזו אחר זו. כך עזבו חכמי ישראל את הארץ בה חיו מאות שנים.

אוקראינה מאז ולתמיד!

ערב שבת חוקת, ט’ בתמוז תש”א, שריפת יהודים בפרימשלאן

ט’ תמוז שנת תש”א, הנאצים ועוזריהם האוקראינים הארורים הקיפו את רחובות היהודים בעיר פרימשלאן. במטרה לתפוס את היהודים למשלוח למחנות העבודה הגו הנאצים רעיון שטני. הם שפכו כמויות של נפט על הבתים והציתו אש ענקית, כדי לאלץ את היהודים המסתתרים לברוח החוצה מתוך מקומות המחבוא שלהם.

ברחוב המרכזי של העיר עמד בית הכנסת העתיק, בו התפלל הרה”ק רבי מאיר מפרימשלאן. וכן התגוררו בו רב העיר, הדיינים וחשובי הקהילה. משאיות גדולות עמדו בסמוך כדי להסיע בהם את היהודים הנמלטים.

האש לוהטת, צרחות וצעקות עד לב השמים, אנשים יוצאים מהבתים, רצים ובורחים הנה והנה, אובדי עצות. בין הבורחים החוצה היה הרה”ק משה’לה רוקח, בנו בכורו וחביבו של רבי אהרן מבעלז. תלמיד חכם ואיש מורם מעם.

מעדויות שונות של עדי ראייה ששרדו את המלחמה עולה התמונה, כי היו נסיונות להציל את הצדיק רבי משה’לה, אך השוטרים האוקראינים האכזרים כילו בו את זעמם, הוא נדקר וכך כשהוא שותת דם, אוקראיני רשע בשם מגלוס באסילי הטיל אותו באכזריות חייתית אל תוך האש שהשתוללה בבית הכנסת העתיק, כקרבן עולה, יחד עם עוד כמה יהודים.

(עפ”י ”ספר ההצלה” הנמצא בשלבי עריכה - ”אור הצפון” תמוז תשפ”א)

חידה לפרשת השבוע

חידה: איזה פסוק בפרשה יש בו אותה מילה שלש פעמים, פעם אחת הכוונה לדבר אחד ופעמיים הפירוש אחר?

תשובה: המילה היא ”עד” - בתוך הפסוק ”ונירם אבד חשבון עד דיבן ונשים עד נפח אשר עד מידבא”. (כ”א ל’)

בפעם הראשונה מסבירים רש”י והתרגום שהכוונה מלשון סר, שהמלכות והממשלה שלהם סרו מדיבון. ושתי הפעמים האחרות הכוונה עד המקום הזה.

כאשר אחייני היקר אמר את החידה ופתרונה לסבו, מרן הגאון רבי דב לנדו הוא נהנה מאד, אבל העיר שבין המילה ’עד’ למילה ’דיבון’ יש מקף, וזה לכאורה שלא כפירוש רש”י והתרגום.

(”נר לשולחן שבת”)